

[Jens Chr. Christensen.]

derfor skal der ikke være den mindste tvivl om, at vi fra venstres side ikke kan deltage i gennemførelsen af lovforslaget, i hvert fald ikke som det er bygget op nu.

Må jeg om forslaget til lov om ændring af lov om statens bygge- og boligfond sige, at det egentlig også er ret påfaldende, at der i dette tilfælde skal ændres på loven. Ministeren oplyser selv, at der er stillet 612 mill. kr. til rådighed gennem de år, vi har haft loven, og at lånemassen forøges med knap 100 mill. kr. om året, men at kun halvdelen af beløbet er blevet udlånt, deraf kun 80 mill. kr. til opkøb af arealer. Jeg forstår da udmærket, at det piner en minister, når der er sat sådan en dejlig mad på bordet, at ingen vil spise af den. Enten er maden ikke lækker nok, eller også er man ikke sulten nok. Det har vel vist sig, at man har kunnet rejse kapital på anden måde, og da det hidtil har været markedsrenten, man har givet for at låne disse penge, har det ikke haft særlig stor interesse. Så skal der lidt mere sukker og kanel på hvidkålen, og derfor kommer ministeren med forslag om at sætte renten ned, for pengene skal udlånes. Jeg vil gerne spørge: er det et led i regeringens sparestræbelser?

Det er min opfattelse, at vi, hvor staten yder lån, lidt efter lidt har nærmet os, at lånet skal betales med markedsrenten, og de adskillige steder, hvor staten har ydet lån under markedsrenten, har man i de senere år lidt efter lidt hævet renten.

Jeg forstår ikke, at det kan være nogen særlig klog eller rigtig politik nu at ville nedsætte renten. Det er min opfattelse, at hvis vi skal have bund i Danmarks økonomi, må vi finde frem til at betale det, der er kostprisen. Det er selvfølgelig rigtigt, at det, staten mister i provenu, gavner kommunerne. Hvis vi så kunne være sikre på, at kommunerne gennem deres billigere lån til byggemodning ville sælge grundene tilsvarende billigere, kunne der måske være en lille smule fornuft i det. Men det er mit indtryk, at mange af vore kommuner er lige så store grundspekulanter som visse enkeltborgere.

Endelig må jeg føje til, at når en renteletelse, som ministeren selv siger, højst kan andrage 3 mill. kr. om året for hver procent, renten nedsættes, må man vel indrøm-

me, at det kun er en dråbe i havet. Det eneste, vi får ud af det, er vel en betydelig mere omfattende administration af det hele.

Efter disse bemærkninger tror jeg det klart er fremgået både for ministeren og den socialdemokratiske ordfører, at vi fra venstres side ikke kan deltage i en sådan lovgivning. Vi vil selvfølgelig deltage i det udvalgsarbejde, der kommer, og være interesseret i udvalgets arbejde og dets arbejdsgang. Men vi må på forhånd sige, at som både det første og det andet lovforslag er formet, har vi ingea som helst mulighed for fra venstres side at give tilslutning.

Skovmand: Med den udvikling, der er sket i samfundet og inden for planlægningen, er det af langt større betydning end tidligere, at boliger, institutioner og centre ligger på netop de steder, hvor det af samfundshensyn er hensigtsmæssigt. Jeg kan derfor på mit partis vegne gå ind for en udvidelse af ekspropriationsretten, så den også kan bruges til byplansmæssige formål.

På samme måde som ekspropriationen tidligere har reddet samfundet fra at skulle lægge jernbaner og veje på steder, hvor det var mindre ønskeligt, skal ekspropriation her kunne sikre mod, at man placerer boliger eller centre på steder, hvor det ikke passer ind i helheden. Det giver efter min mening en beskyttelse især mod de meget stærke kapitalinteresser, der sine steder spekulerer i at udnytte situationen.

Det har man for nylig set et eksempel på i Ishøj, hvor et stort selskab direkte truede en kommune med at hindre den i at få opført butikker på den centrale jord, selskabet sad med. På den måde fik selskabet gennemtvunget nogle planer, som absolut ikke passede ind i helheden.

Jeg må dog sige, at lovforslaget nok burde have været formuleret strammere. Det burde klart fremgå, at der er tale om ekspropriation til byplanformål, og det burde også klart fremgå, at ekspropriationen alene er møntet på de situationer, hvor en kommune udsættes for at få sin udvikling blokeret. Det vil absolut være det lykkeligste, om ekspropriation forekommer så lidt som overhovedet muligt.

Med hensyn til det næste lovforslag, om bygge- og boligfonden, må jeg derimod udtrykke tvivl om, hvorvidt regeringen her er